

2023 Ocak - Sayı 0

FANZİN

ÖZGÜR

BUNCA ÇOCUĞUN BİR EVİ OLDU

ÖYLECELİ BİRİ

Akılla kavranamayacak, haliyle anlatılamayacak, o bitmeyen günün ve o uzun gecenin sabahında, bir kenara çöküp insanlara baktığımda o halimle şöyle demiştim: Bu kadar sabi sübyan ortada kalmıştı, çok şükür şimdi bir evleri oldu.

Daha önce hayatımda böyle dediğim hiçbir an olmamıştı. Çünkü en başta ben, o hissi tatmamıştım. Ama şimdi anlıyorum. Ya da önceki Ben'lere göre anlamaya en yakın halimleyim. Çünkü artık, o kutlu hissin sıcaklığında bir gece geçirmiş biri olarak yaşamaya devam ediyorum.

Şimdi bir yanımda orada kaldı. Ben yine gövdemi aldım gidiyorum. Ben zaten kendimi yalnızca gövdem sanmaya alıştım. Ağaçlar öyle görünüyordu. Ağaçları öyle görüyordum. En az gördüklerim kadar, toprağın altında da olduklarını biliyordum. Biliyordum ama neye yarar. Hissetmiyordum ağaçların köklerini, köksüzlüğümü hissettiğim kadar. Büyümüş koca bir ağaç olmuştum, saçak köklerle.

Sonra çökuverdim yere. Ayaklarım ve kığım düpedüz toprağın üzerinde. Ve ellerim dizlerimde. Kollarım ki ellerimin bedene uzantısı. Kollarımın, bacaklarımın ucundaysa gövdem. Yani Ben. Hepsi bir yumak şimdi. Bütün bu yumak, bu koca kafayı taşımak için. Aman devrilmesin bu koca kafa. Köklenmeden her yere gidebilsin diye.

Durmuyor akıyor kutsanmış gecenin sabahında göz yaşlarım. Dışıma aktığından daha fazlası içime akıyor. Burnumu silmek istemiyorum. Burnumu çekmek istemiyorum. Koca kafam gözyaşlarımla dolsun istiyorum.

Gözyaşları nereden geliyor bilmiyorum.

Ilık bir his kaplıyor içimi. Ilık hisler içimi. Gözlerimin altındaki tenim ıslanıyor. Bir damla bir damlayı takip ediyor. Ilık bir his kaplıyor içimi. Sözlere ve düşüncelere uzak. Düşünmeyi düşünmüyor, konuşmayı düşünmüyor.

Aklım geniş bir düzlük sanki. Ve o cümle gökten düşmüştü sanki, düzlüğün tam ortasına.

Gözlerimin ardındaki etim yumuşuyor. Herkeslerden sakladığım, her şeylerden sakındığım içim, ılık hislerle kaplanıyor. Gözyaşlarım geçtiği düzlükleri ıslatıyor. Gözyaşları nereye giderdi bilmiyordum.

Bir göğe bakıyorum bir yere. Taşıyamıyorum kafamı, düşüveriyor kollarımın üzerine. Dizlerim boynumun hizasında. Dertop olmuşum. Kapanmışım kendime. Koca adam, koca bir cenin sanki.

Toprak açılrsa da içine girsem ve bu sefer bir ağaç olarak başlasam istiyorum. Kaldırıyorum kafamı kollarımdan. Kafam hala dolu. Hala ağır. Hala düşüncelerden azade. Akıl henüz gelmedi başa. Akıl gelmeden, doldurabildiğim kadar doldurmayla çalışıyorum içimi. Derin nefesler alıyorum ağzımdan. Bakışların bulanıklaştığı, burnun dolduğu, sözün olmadığı yerlerde ağız ne işe yarıyor ki.

Derin nefeslerle ohluyorum. Ooh diyorum. Oohh. Oh oh diyorum gülümsüyorum. Ooh. Sen Ben Biz Ohh diyorum. Gülüyorum.

Ve başımı göğe kaldırıyorum. Bu hisler kimin işi. Bunların sorumlusu kim. Onu arıyorum. Göğe bakıyorum. Bulmaya çalışıyorum. Gözlerim aşağılara kayıyor. Çocuklar geliyor gözümün önüne. Gece düşüyor tekrar ve tekrar zihnime. Akıl uyanıyor, ilk kelimelerle. Çocuk bunlar, koca çocuklar hepsi, hepimiz diyor. Kalbime ulaşıyor ıslaklık. Hiçkırıyorum. Dayanamıyorum. Gözyaşlarımdan geldiği deryalarda boğulacağımı sanıyorum. Medet ya akıl diyorum. Bir şey de. Açıkla tüm olanları bana. Açık açık olmasa da, açıkla beni bana. Açıkla yanımda oturan dostuma.

Zaman duruyor. Aklım uykusundan uyanırken, uyku mahmurluğuyla diyor: Bu kadar sabi sübyan ortada kalmıştı, çok şükür şimdi bir evleri oldu.

ÖÜLE-C CİHAN

Tanrılar Öüle'yi yaratmaya karar verdikleri zaman, yaratmadan önce bir oturup konuşalım nasıl bir şey yapacağız netleyelim sonra pişman olmayalım dediler ve o zamanki adıyla Sultani Kavşağı şimdiki adıyla ise Göbeklitepe olarak bilinen dünya gezegeninde bir buluşma yeri ayarladılar.

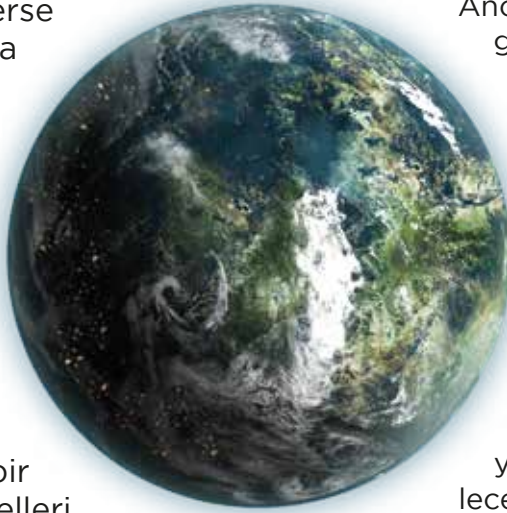
Yapılan buluşma çağrısında bütün tanrıların özel güçlerini yanlarında getirmemeleri, her birinin sadece bir tabak, bir kaşık ve varsa bir yastıkla gelmeleri emredildi. Çünkü eğer özel güçleri ile gelirlerse olası bir tartışma halinde dünya yok olabilirdi.

İlk konuşulan konu nasıl enerji verileceğiydi. Şüphesiz güneş benzeri bir yapıyla enerji verilmeliydi. Ancak şimdi oturup bir güneş yapılmaya kalkılırsa çok uzun iş olacağı için felsefe tanrısının önerisi ile gezegeni hali hazırda güneşli olan bir sistemde yaratıp güneş panelleri döşeli bir uyduyla desteklemek kabul edildi. Enerji işi halledildikten sonra gezegende duş işinin nasıl halle edileceği üzerine bir tartışma başladı. O konuda elimizde ne yazık ki yeterli yazılı kaynak yok ancak şu biliniyor ki felsefe tanrısı, gönül tanrısı ve inşaat tanrısı "Bununla da çok uğraşmayalım ya madem iş görsün yeter" deyip bir gecede duşu icat etmişler ÖÜLE-C için.

Sıra tuvalete gelmiş en hummalı çalışma da

en gürültülü tartışmalar da tuvaletin icadı için yaşanmış. Kanalizasyon sistemi ile uğraşmak istemeyen tanrılar "Kovaya sıçılsın tamam da kovaya nereye sıçılsın sonra o kova nasıl taşınacak?" diye günler süren bir fikir tartışmasına başlamışlar.

Projede anlaşılıp inşaatı giriştiklerindeyse yeni zorluklar baş göstermiş. Çok uzun boylu bir tuvalet projesini kabul ettikleri için inşa edilen tuvaletler hep sallanıyormuş ve tuvalete merdivenle çıkıldığı için çok çok çok tuvaleti olanlar altlarına kaçırabiliyorlarmış. Çünkü 256 basamak sonra kutsal deliğe ulaşılabilirdi. Ancak bu bir problem olarak görülmemiş yeterince ve proje bir şekilde halledilip hayata geçirilmiş.

Sonunda gezegenin havalı bir tuvaleti olmuş. Sadece gerçekten sıçmak isteyenler tuvalete giriyormuş çünkü sırf işemek için çıkmaya kimse cüret edemiyormuş. Tuvalet de hazır edildikten sonra çay tanrısı Çimenyus, gezegende arkasına yaslanıp şöyle keyifle çay içebileceği, güzel, hafif izole ve etkileyici bir yer olmadığını fark etmiş teftiş ziyaretinde morok yeşili çayını yudumlarken. Onun ricasıyla tanrılar gezegene Adem'i yollamadan bir gün önce ağaç çardağı inşa etmişler ve gezegen artık yüksek bilinçli hayata ev sahipliği yapabilecek kıvama gelmiş.

Âdem'in yollanacağı gün 20 küsür tane tanrı bir çembere durmuşlar ve güzel niyetlerle gezegenin açılışı yapılmış. Adem'i cennetten kovdurmak için biraz prosedürlerle ve Karadere Galaktik Muhtarlığı ile uğraşmış ama her şey hallolmuş çünkü her şey hallolurmuş.

İSEBZE ÇILDIRTMAK İÇİN TARİF *Fatih*

Bu tarif sizi sınırlandıracak, akışınıza ket vuracak, özgür düşünmekten alıkoyacak bir tarif olmaması niyetiyle yazılmıştır. Yaratıcılığınızın ve yiyeceklerle olan ilişkinizin daha gelişkin olması amaçlanmıştır. Öncelikle en geniş anlamda, bu bir sebze kızartma yemeğidir.

İsimdeki Sebze ifadesi; kullanacağınız tüm sebzeler arasında nitelik veya nicelik olarak öne çıkan sebzeye göre biçimlenebilir. Alacağınız kararla yemeğin adını; patlıcan çıldırtma, kabak çıldırtma, soğan çıldırtma gibi seçeneklerle değiştirebilirsiniz.

En iyi sonuçları, yaz mevsiminde açık havada dostlarla yapacağınız bir yemekte alacaksınız. Çünkü yaz mevsiminde doğa var gücüyle üretimden ve dolayısıyla üreticiden yanadır. En yakınınızdaki bostandan edinebileceğiniz sebzelerle, en lezzetli sebze çıldırtmayı yapabilirsiniz. (Ayrıca bu önerme mantıksal olarak her iki yönden de doğrudur.)

Açık havada yenen yiyecek, mümkünse yine açık havada hazırlanmalı, açık havada pişirilmeli ve bu sürecin sonunda açık havada yenilmeli.

Daha heyecanlı olan dostlara, yemek hazırlıklarında öncelik verilmeli. Herkesin yemekten alacağı lezzetin artması ve farklılaşması adına; topluluğun hazırlanan yemeğin tanığı olmaları tercih edilmemeli, herkesin tüm süreci paylaşması çok önemli.

İki koldan ilerleyen yemek hazırlıklarında, diğer bir tarafta ise, ateşbaz yemeği pişirecek ateşi pişirmeye başlamalı. Vakitlice yakılan ve yemeğin pişme ihtiyacına göre planlanan bir ateş, yemek yenirken alınan lezzette kendini ifşa edecektir.

Malzeme Listesi: Alacalı Patlıcan, Acı-Tatlı Yeşil Biber, Kırmızı Biber, Pembe Yayla Domatesii Arpacık Soğan, Sarımsak, Zeytinyağı, Tuz ve Baharat

[Biz Öylece deyken sebzeleri, baharatları ve zeytinyağını komşumuz Karadere köyünden ya da Ege bölgesindeki yerellerden ediniyorduk.]

Bir süredir sabit bir ısı üreterek yanan ateşin üzerine yerleştirdiğimiz sac tavayı birazcık ısıtarak başlıyoruz. Kısa bir süre sonra sacın üzerine bolca zeytinyağı döküyoruz. Bu miktar sebzeleri çıldırtabilmek adına az olmamalı, ancak yemek hazır olduğunda sac yüzeyinde yağ pek de kalmamalı.

Kısa bir süre beklendikten sonra yağ yeterince ısınmış olacaktır. Arpacık soğanlar ve sarımsaklar en dış kabuğu soyularak, bolca ve bir bütün halinde yağa atılmalıdır. Burada dikkat edilmesi gereken nokta: Yağ kızgın olmamalı, soğan ve sarımsaklar atılır atılmaz çıldırmamalı* ve vücut bütünlükleri bozulmamalıdır.

[*Çıldırma, çıldırtma: Pişim sürecinin son aşamasında kızaran sebzelerin adeta dile gelmesi, bağırması, çağırması, çığırması durumudur. Bir isim benzerliği ve esin kaynağı olarak; Bkz: Bergama mutfağından, Patlıcan Çığırma yemeği]

Çıldırmadan, usul usul pişen soğan ve sarımsakların yanına, kırmızı biberler ve tatlı yeşil biberler bırakılır. Aşbaz, pişirilecek biberleri pişirimden önce bıçaklamalı. Bu sayede çıldırma sırasında yaşanabilecek biber patlamalarının önüne geçmelidir. Bu aşamada ateşbaz ise, bir süredir düzenli

ve orta derecede ısı üreten ocağını, evirip çevirmeli, yakıtını artırmalı, bir sonraki aşamaya dair hazırlıklarını yapmalı.

Patlıcan çığırtma yemeğinde, sebze ismi olarak patlıcan seçildiğinden dolayı, yemeğin merkezine her anlamda patlıcan yerleştirilmiş oluyor. Yapacağınız ilk şey, çıldırtılmaya en uygun formda ve türde olan patlıcanları seçmek. Bu konuda Alacalı patlıcan bizden tam not aldı.

Yapacağınız bir diğer önemli şey ise; patlıcanı spiral olarak kesmek, katmanlar arasındaki bağlantıyı koparmamaktır. Bu kesim tekniğiyle 'tek parça ve helezonik olarak uzayan patlıcan katmanlarının' çıldırtmasını yemiş olacaksınız. Ancak böyle hassasiyetler ve iyi bir pişim sürecinin ardından ortaya çıkan sebze çıldırtma, Patlıcan Çığırma adını taşıyabilir.

Ateşbazın önceki dokunuşundan sonra, sacda pişen sebzeler çıldırmak üzere olduklarını belli eden sesler çıkarmaya başlamalıdır. Sarımsaklar ve soğanlar kendi içlerine dönmüş ve giderek yumuşamış olmalı. Biberlerse pişimleri tam, kızarmaları eksik olmalı. Aşbaz kişi zamanının geldiğini hissettiğinde, katmanları aralanmış, boyu uzamış bir şekilde patlıcanları yağa bırakmalı. Sacın en dış kenarlarına, yağa temas etmemesine dikkat ederek acı biberleri dizmeli.

Çıldırma tüm sebzeler bu aşamada bir kakafoni oluşturmada uyum içinde ses çıkarıyor olmalı. Yeterince yağ ve ısıyı içlerine çekmiş olan sebzeler, lezzetlenmek için artık daha da istekli bir halde olacaktır. Bu aşamada tuz ve baharatlar (özellikle pul biber, karabiber, köri, kimyon gibi dirençli olanlar) yemeğin üzerine bolca serpilmeli, birazca harmanlanmalı. Sacdaki her sebzenin en az bir baharatla temas ettiğinden emin olunmalı. Çıldırma aşamasında ateşbaza büyük pay düşüyor. Dizdiği odunlar kuvvetli olmalı ama ürettiği ateşte aşırılıklara yer olmamalı.

Son aşamaya gelindiğinde; kızgın yağ sebzeler tarafından emilmiş, neredeyse bitmiş, sacın tabanında eklemek gezdirmelik bir seviyeye gelmiş olmalı. Kekik nane reyhan gibi narin baharatlar bu aşamada yemek üzerine serpilir ve ardından ince ince, daire daire dilimlenmiş domatesler sacdaki sebzelerin üzerine soğuk bir kapak gibi örtülür. Domateslerden akan sular saca değdiğinde buhar olup uçmalı; yemeği ıslatmalı ama sulandırmamalıdır. Her ne kadar geçen zaman bizi sabırsız kılsa da, bu aşamada yanan ateş sakinleşmiş olmalı ve diğer koldan da sofra hazırlıklarına başlanmalı.

Her şey hazır olup, yemek masaya gelene kadar geçen sürede; kızgın saca temas etmekten dolayı çıldırmış, yeterince kızarmış, yer yer fazlasıyla pişmiş olan sebzeler, domateslerin suyu kalmayana kadar yemek demlenmeli.

Tarif işte burada sona eriyor. Çünkü bir yemeği yapmayı bile tarif etmeye çekinen ben, yemek yemeyi kimselere tarif edemem.

Şimdiden ellere sağlık, afiyet olsun ve kesenize bereket.

KAFES BARIŞ

İkinci sonrası gölgelerin büyümeye başladığı zaman, Ahmed'le Cumali, Bahçeli'nin bir kafesinde oturuyorlardı. Kahverengi, ahşap ve telefon kaplı masaların elli altmış santim üzerinde uğultudan ve kahve kokusundan bir sis yayılmıştı mekana. Yalnızca oturanın muhattabını duyabildiği mekanın tam ortasındaki masada Ahmed habire anlatıyordu; Akdenizli heyecanıyla, kan kırmızı, derginin altını üstüne getirdi:

-...olur mu lan öyle iş, ben diyom sosyal medya olmaz, olmaz! Adam gitmiş bir laflar yazmış... Aha rezil olduk bitti bu iş dedim. Lan olum insan bi laf dinlemez mi, salak mıyım amina koyim ben! Heşteg meşteg diyo paylaşırsız reklam falan diyo, yumuşak yumuşak yazılar, rezillikti lan, hiç yakışır mı lan!...

Mekanın insanları, Ahmed'in sesi patladıkça, bir Ahmed'e bir Cumali'ye bakıyorlardı. Cumali önce bu bakışları topluyor, sonra çayının kaşığıyla oynuyor ve tekrar Ahmed'in gözünün içine bakıyordu. Ahmed Allah ne verdiyse, sırf Allah verdiği için, konuşuyordu:

-...ondan sonra bir laflar ediyor, direk bana lan, niye lan, niye? Kendi takıntılarım varmış, profesyonel davranamıyormuşum, siktir git dedim allaasen...

Binalardan sıyrıldıkça güneşin ışıkları, gözünün köküne kadar giriyordu Cumali'nin. Sakıza döndü beyni, iyice çiğnendi, sulandı.

-...Hayır yani, ayıp lan. Ayıp. Sosyopatmışım. Bu çağın adamı değilmişim. Bu çağ doğurdu lan beni. Bi seni mi doğurdu amina koyim...

Dünya aleminden gına geldi Cumali'ye. Hafifçe gerinmeye başladı. Gözlerini ovuşturdu, çekti ellerini gözleriyle güneşin arasından.

O vakit gördü. Görmek halt yemek, geldi oturdu gözünün içine. Gülüşünün sesi öyle yoğundu, katılaştı, kulaklarında sıkıştı kaldı. Beyni meyni tümünden bıraktı yalan dünyayı. Dünyası çok ağır-laştı, kafasını kıpırdatamaz hale geldi. Gözleri kilitlendi. Çenesi işi gücü bırakıp ağız hafiften açıl-masa, öküz gibi baktığını düşünenecektik ancak ağızındaki bir santimlik açıklıktan dolayı içimizde bir kıyamamak duygusu oluştu. Ahmed, Cumali'deki ani irtifa kaybını fark etti. Asabiyeti gitti birden; sesini hafifleterek, yumuşakça:

-Noldu olum lan, iyi misin? Cumali'nin gözlerini takip etti. Serap'ı gördü, Şeytan'ı gördü. Ahmed'in tası alev aldı:

-Lan yuh artık! Yine mi amina koyim. Her gördüğünde mala bağlıyon. Bakma lan bari öküz gibi, dedi. İnce bir telaş girdi karnına.

Serap masaların arasından sandalyelere çarpa çarpa ilerledi, ellerinde çantaları ve gülüşmeleriyle arkadaşlarına sarılmaya başladı. İlk anda gördüğü Cumali'nin böylesine cömert bakışlarına her zamanki gibi ufak, kaçamak ve hafif tedirgin bakışlarla cevap veriyordu. Oyunu başlamıştı Serap'ın, binlerce yıllık oyunu başlamıştı. Ahmed nafile, uğraşıyordu:

-Lan olum şşş bak, olay çıkacak yine. Bakmasana lan! Olum kızın herif fena lan, sıçmadı mı geçen ağzına. Hayır biz de kaynıyoz arada, heriflerle uğraşılmiyo ki amina koyim.

Cumali'nin kimseyi takacağı yoktu. Kurşun kafaya saplanmıştı, ne akıl bırakmıştı ne insan ne cihan. Ahmed tedirgin köpek gibi kısıp kısıp havlıyordu:

-Yine yakacan lan bizi, olmuyo lan işte! Kızın herife bak. Kızın sana olmayacağı belli amina koyim! Kabadayı lan, kabadayı! Kabadayıyla sevgili olunur mu hiç.

Hadi oldun, geçen mitinge gitti, yeminlen gördüm, yau kız mosmor, güya kadıncı. Sen abartıyon oğlum!

Ahmed, Cumali'nin içinde olduğu durumun vaha-metinden haberdardı. Onu oradan çıkartmamak insanlığın belki faydasına olacaktı ama fedakarlık her zaman olacak iş miydi? Gerçi uğraşının nafile olduğunu da biliyordu; cennette olduğunu sanan herife ne anlatılırdı? Ahmed, büyük endişelerle ve makul talepleriyle sarhoşa laf anlatıyordu:

-Abi hesabı isteyim ben, kalkalım, sonra şu dergiyi bi halledelim. Nolur kendine gel, akıllı ol!

Cumali, Ahmed'e baktı. Ahmed'in esmer, ciddi ve yalvaran suratıyla karşı karşıya geldi. Kendisine bir şeyler anlatmaya çalıştığını farkettiler yine. Hep aynısı oluyordu, hep aynısı! Tantana çıkacaktı, yakacaktı yine herkesi, bela olacaktı. Ahmed'in ne suçu vardı ki hem? O yalnızca arkasını kolluyordu. Hayır, müstehaktı ona. Ahmed dostuydu ama onu durdurmadı hiç. Ahmed'e:

- Burdan öde sen, ben lavaboya gidiyorum. Gelince kalkarız, dedi.

Ahmed hesabı ödedi. Cumali'yi bekliyordu Serapların masaya bakmaya çalışarak, ama pencereden perde perde inen güneş görüşünü engelliyordu. Gözlerini alıştırmaya çalıştı. Zar zor, ayaktaki birinin Serapla konuştuğunu gördü. Mülayim vücuduyla ayakta konuşan Cumali'yi tanıır tanımaz harekete geçecekti ki duraksadı. Evet, müdahale etmeliydi, ama şimdi değil. İzleyecek. Kurnazca, belli belirsiz sırttı. Meşrebi bozuk bir mutluluk sardı bedenini. Oturmuş izliyordu. Sadece o mu? Yıllar içinde mevzuya uzak yakın kim varsa mekanda, Ahmed'in az çok aşına olduğu suratlarıyla, meraklı ve kuşkulu o masayı izliyorlardı.

Cumali o kadar yakın hissetti kendini Serap'a. O kadar şey anlattı ki Serap'a, tutsa öpse dudaklarından Serap gıkını çıkarmazdı. Serap'ın gözleri alabildiğine tedirgin.

Bir Cumali'ye bakıyor, bir masanın meclisine. Cumali'nin bu kadar müdahil olması yani kendi masasını da ister istemez oyunun içinde görmesi iyiden iyiye tedirgin ediyor Serap'ı. Cumali tüm ömrünü döktü önüne, son lafını da harcadı ve mekanın tüm uğultusu dağıldı.

Attı elini ensesine Serap'ın. Serap'ın gözleri kocaman. Tüm mekan gözlerinin içine girdi Serap'ın. Bu kadar saf bir korkuyu hiç görmedi Cumali.

Ellinin altında kasları taş gibi olmuş sarışın bir ense, Serap'ın elleri masadan ve sandalyeden destek almış allah ne veriyse itiyor, bir kurtulsa Cumali'nin elinden dünyanın öbür kutbuna gidecek.

Sandalyeler, masalar kaykıldı. İnsansız bir gürültü ve bir iki delikanlı garson, Cumali'ye doğru hızla hareketlendiler. Ama Ahmed kadar yakın ve hızlı değildiler. Hayır değildiler, çünkü Ahmed aynı anda kavradı Cumali'nin ince kolunu, o tam kavradığında Serap'ı. Ahmed çekti Cumali'yi var gücüyle. Garsonların omuzları, Serap, Cumali, Ahmed, kollar, masalar ve sandalyeler hepsi çarpışmaya başladı.

Patırtının gürültünün arasından hiç bir göz mevzuyu takip edemiyordu. Bir masayı devirdi Ahmed, sertçe kapıya çarptı açtı ve fırlattı Cumali'yi sokağa, peşi sıra kendisini.

Felekleri şaşmış bu iki oğlan mekandan çıktıkları sonrası yenidoğan ceylanlar gibi bir düşe bir kalka koşmaya başladılar.

Herşeyi, bir mekanda kısıli kalmış dev bir hengameyi arkalarında bırakarak can havliyle sokağa koştular.

Güneş kayboldu apartmanların arkasında.

Hafif, serin bir rüzgar kaldı sokaklarda.

Did you ever see a kirpi? I think I saw one sometime last summer.

Do you even know what a kirpi is? I mean, my Turkish isn't really good, but a kirpi is a hedgehog, right?

So why not write hedgehog? I feel like a kirpi is softer on my tongue and in my mind, like it wants to be there. When I was a teenager I saw a movie about a concierge and a young girl living in the same building. They become friends, the girl realises the concierge is a hedgehog or maybe rather a kirpi.

But aren't they the same? In my head they have a different glow.

Why is the concierge a kirpi? She likes chocolate. And reading. But smiling not that much, she doesn't feel connected to the people surrounding her I guess. The young girl goes beyond the missing smiles and dry tone and discovers a beautiful person. A person hiding behind their thorns/-dikenler. I think being a teenager I liked the idea of being a kirpi. I thought I was similar, that what made me was hidden in me, something people couldn't see. Dikkat dikenlerim battıyorlar.

Seems like you sound like most teenagers. I did, I still do probably. Even though it's maybe hard to assume. It seems like the difference now lies in not making myself an exception. Kirpi mirpiyiz.

Kirpi mirpiyiz. I like looking at the similarities and intersections between beings.

Did anything else change? I enjoy concentrating on the soft, but still I try accepting that sometimes I am not or can't be. The moments where thorns are not needed for protection are very beautiful.

We could take any animal and find some images to explain how that one interpretation may give us some kind of insight on who we are, what we feel, what we share. Why do you think this is special? Its not, we can take any animal or anything else, and do the same. And it would probably work. Kirpilar are just really cute.

KATHARSIS

My feelings taken aside
Not feeling alive at least as a scarecrow
But climbing the narrow stairs of universe's chamber
I'm not feeling alone.

Things may seem complicated time to time
But it is seen to me, not to everyone.
Juggling jogger is running above the hills
Why can't I see anyone?
It's told that God would show me
Then why the show is not going on?
Gathering clouds to make a bouquet for my dear
Then nothing comes along.

All the way down to town I see
Dead lights and alive shadows
Looking inside my soul thankfully
I see nothing at all

Can Kerubi

YOLCU YOLUNDA DEMEK BARIŞCAN

Terk edileceğini sezmiş bir şehrin son görüntüsü gibi çöktü üstüme iç sıkıntısı.

Son sakini benmişim de,

Ben de bırakıp gittiğimde sonsuz sükunetin insafına kalacakmış gibi bakıyordu boş sokaklar. Her köşede hüzün bekliyordu.

Yaşanamamışlık akıyordu asfaltın altından.

Zift içinde yüzüyor, kendi geçmişinde boğuluyordu mum ışığında uykuyu arayan zihnim. Dört yanımı sarmıştı uyuyan şehrin kabuslarından sızanlar. Yıllar süren bir uykudan uyanmış ve her şeyin aynılığında çokça yıkanmıştım. Yalnızdım. Uykusuzdum.

Ufka koşması gerekirken bir kamyonun arkasına kapatılmış, içine kısıldığı kara kutuyu seyre dalmış bir kısırağın kasvetiydi benimkisi. Rüzgar kıl payı kaçıyordu yelelerimi. Eylemsizdim ve yine de akıyordu her şey, bana rağmen ve benim yüzümden. Akıyordu her şey, içimden dışıma ve dışımdan içime. İçimi içime sığdırmak için dişlerimi sıkmış, ağzımı sımsıkı kapamıştım. Kısırağın kımıldayamayışını düşündükçe kasılıyordu tüm bedenim.

Önceleri küçücüküm farkına varamıyordu beni duvarlar dahi, sessizlik çalsa kapımı duymazdım, girse odaya işitemezdi sesimi.

Sonra sığamıyordum odaya öyle büyüktüm, odanın boşluğunun ta kendisiydim tüm uzuvlarımla. Taşıyorduk birbirimizden, odam ve ben. Dayanamadım kendimce yutulup yutulup kusulmaya.

Başıma bir bela açılır ümidiyle attım kendimi sokağa. Adımımı atar atmaz üstüme tükürdü kaldırımlar. Bir çıkmaz sokakta kendimi tartakladım, üstümü başımı pislettim, bakışımı hüznünden kurtarıp öfkeye benzettim.

Gözlerimi yumdum, el yordamıyla kaldırimi buldum, tüylü turuncu tırtılların konvoyuna eklenip ilk kez insan içine çıkacaktım.. Sonra belki kanatlanıp uçacaktım ama yapamadım, açtım gözlerimi ve kaçtım gerisin geri. Martılar gördü beni ve güldüler acınası halime. Onlardan da kaçtım.

Sırtımı dağlara verdim, geri alamayacağımı bile bile. Eski bir denizci hikayesinin son cümlesi cebimde..

Güneşin denize dokunup söndüğü yerde, tüm sessizliği yırtan o sesi tarifliyordu başı meçhul bu hikaye... O sese kulak verdim, s'si bol bir sessizliğe doğru usul usul sürüklendim.

Şimdi bir deniz kabuklusuna versem kulağımı, alıp yuvasına kaçacağını bile bile, yumsam gözümü ve derinlerin sesini sorsam,

utanır uğultusundan, bırakır kabuğunu kaçar.

Ahtapotlar altı kollu artık

yumuşakçalar taşlaşmış,

yosunlar kıpkırmızı, katran süzüyor yüzgeçler,

batan güneş yıllar önce dibe vurmuş

yüzeyi yok bu denizin

her köşesi en derin, en karanlık.

Şimdi, dumanı tüten kapkara buzullar yüzüyor güneşi batıran o sıcak denizlerde.

dört bir yanı dağlarla çevrili

yavaş adımlarla yürüyen kasvetli şehirlerden farksız bu balıkçı kasabası

nereye kaçarsam başka dilde iniliyor vadiler, mağaralar, yağmur ormanları

ve bu kez pulları derin balıkların

Her yolun sonunda

pihtılaşmış kapkara bir kan, yönünü arıyor bir kova suyun içinde ve dönüyor

yerkürenin dönüşüne zıt yönde,

ama aynı vazgeçmişlikle.

aynı iç sıkıntısıyla,

aynı hızda salınıyor dalgalar üstünde,

yarı batık sallarıyla

kavruk tenli, iskorbütlü çocuklar

kaya altlarından topladıkları yengeçler dillerini kesip koparmış küçük yaşta

dilsiz, çırılçıplak, yalınayak koşuşturuyorlar

tuzdan muzdarip kıpkırmızı gözlerle

kapkara dişlerini keskin kayalarda biliyorlar

Karaya vuran tabutlar ateş başına istiflenmiş,

Tekneler yapıyor çocuklar dilsiz türkülerle

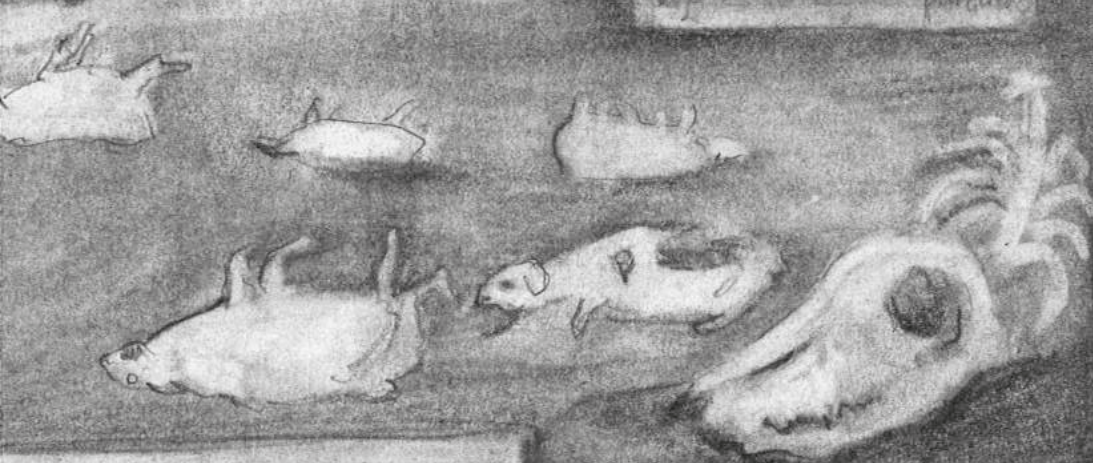
Uzak diyarlara kaçmanın hayali ıslatıyor geceyi

Ellerinde son cümlesi çalınmış eski bir denizci hikayesi,

Benson Ave

Rupa isisi
 banyak
 di atas
 di bawah
 di samping
 di belakang
 di depan
 di atas
 di bawah
 di samping
 di belakang
 di depan

1. *Amphispiza bilineata* (Aud.)
 2. *Amphispiza bilineata* (Aud.)
 3. *Amphispiza bilineata* (Aud.)
 4. *Amphispiza bilineata* (Aud.)
 5. *Amphispiza bilineata* (Aud.)
 6. *Amphispiza bilineata* (Aud.)
 7. *Amphispiza bilineata* (Aud.)
 8. *Amphispiza bilineata* (Aud.)
 9. *Amphispiza bilineata* (Aud.)
 10. *Amphispiza bilineata* (Aud.)

PSYCHEDELIC TOPLUM

ÇEVİREN: ALP

Psychedelicler, ateş saçan bir sosyal mesele. Çünkü, beraberlerinde 'kondisyon kaybı'nı getirebiliyorlar. Eğer Sünni bir imam, Marxist bir antropolojist veya bir papaz yardımcısıysanız inancınızı sarsıp sizi kuşkuya düşürebiliyorlar. Bunun sebebi de, psychedeliclerin etkisinin bir bakıma "düşünce sistemlerinin sınırlarını kaldırıp, onları iç içe geçirmek" olması, ve bunu öyle yapıyorlar ki; sizi deneyimin ham verileriyle bırakıp gidiyorlar. William James'in dediği gibi, sizi "çiçeklenirken cızırdayan bir kafa karışıklığı" ile bırakıyorlar. Deneyimin ham verileriyle... Ve bunun dışında, bir dünyayı yeniden inşa ediyorsunuz. Burada anlamamız gereken nokta, bu deneyimin; kararlarınızın, önünüzde duran düşünsel boşluğun üzerindeki gramerinizin izdüşümünün 'var olma modeline' dönüşeceği bir diyalog olduğu. Aslında hepimiz kendi evrenlerimizi yaratıyoruz. Çünkü hepimiz, başka bir insanın dil yetisine yalnızca çok kabaca çevrilebilecek kendimize has dillerle süregeliyoruz.

Yabancılaşmanın bu tanımını daha da kuvvetlendirecek somut bir örnek de bulunuyor. Bu da, gözlerimizin önünde oluşan dünyayı görme biçimimizi oluşturan şeyin 'fotonlar' olması. Fotonlar, küçük dalga paketleridir, içgenetiksel olarak o kadar iç içe sınırlandırılmışlardır ki 'partikül' olarak düşünülebilirler. Bu da demek oluyor ki; benim gözümünden içeri giren her bir foton sizlerin gözlerinden içeri giren her bir fotondan farklıdır. Bu da, bende oluşan dünyanın görüntüsünün başka herhangi birinizde oluşaninkinden yüzde yüz farklı olacağı anlamına geliyor. Gelgelelim, 'dünya görüntülerimizin' yalnızca bulunduğumuz odanın alanındaki perspektifimize göre değişeceği gibi son derece naif bir varsayım ile burada oturuyoruz. Ki bu da, düşüncelerimize ve bilim gibi en kıymetli açıklayıcı mefhumumuza

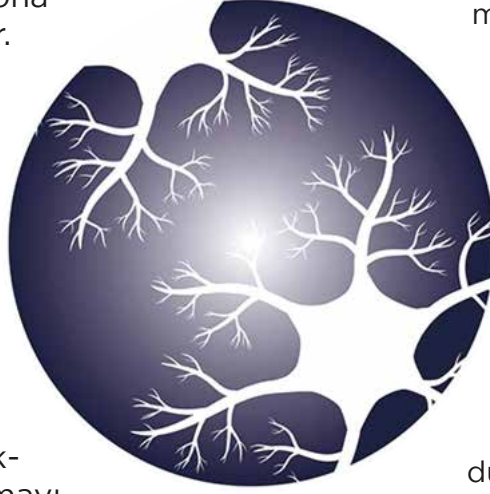
(ki bilim, en eski açıklayıcı mefhumlarımızdan biridir) yerleşmiş son derece naif ve incelenmemiş varsayımlardan yalnızca bir tanesidir.

Örneğin, bilimi bile otuz saniye içinde alaşağı edebiliriz. Bilim, bir koşullar dizisinin oluşturduğu etkinin, o koşullar dizisinin olduğu her alanda yine aynı etkiyi oluşturup varlığını sürdüreceğini söyler. Fakat bunun böyle olduğu tek yer laboratuvarlardır. Bizim deneyimimizde işler böyle değildir. Bir şahıs ile girilen irtibat her zaman için farklıdır. Sevişmek, yemek yemek, otobüse binmek; bunlar her seferinde farklı deneyimlerdir. Bunların eşsizliğidir, aslında, varoluşu kaplayan eşsizliktir onu katlanılabilir kılan. Fakat bilim, açıklamaya değer tek şeyin sürekli olarak tekrarlanabilecek fenomenlerin olduğunu söylüyor. Bunun sebebi de bilimin açıklayabileceği fenomenlerin yalnızca bunlar olmasından kaynaklanıyor. Buna göre de 'bütün olayımız bu' gibi bir durum söz konusu oluyor. Fakat biz, özgürlüğümüzü talep etmek için, bilinmezliğin uçsuz bucaksız derinliğindeki küçücük bir andan faydalanmak için, belki ölümden, belki reenkarnasyondan, belki de farklı yaşam formlarına geçişten; nerdeyse hiçbir şey bilmediğimiz tüm bu şeylerde... Fakat insan olarak var olduğumuz her anda aslında olayları kavrayabilmek gibi eşsiz bir fırsata sahibiz. Ve inanıyorum ki, gün gelecek; bir yerlerde bu sohbeti yapmak mümkün olacak - belki dokuz saat boyunca hiçbir ilerleme kaydedilemeyecek - ama bu sohbeti, gerçekliğin; yeniden inşa etmenin ötesinde tam anlamıyla parçalara ayrılabilirdiği o sohbeti yapmak mümkün olacak.

Konu ile alakalı mı emin değilim ama, 60'larda bir arkadaşım vardı ve bir keresinde LSD etkisindeyken eline bir kürdan aldı ve oturup

kocaman kırmızı bir tuğlayı tam on dört saat boyunca o kürdan ile paramparça etti. Tuğlayı yok edene kadar eksiltti [gülüşmeler] yalnızca bir kürdan ve kürdan da yok olduktan sonra tırnaklarıyla... İşte bizim de, bizi sınırlandıran ideolojik betona bunu yapmamız gerekiyor.

Anarşiyi talep edip, sistemlerin kendiliğinden anti-hümanist yaşantıları olduğunu fark etmemiz gerekiyor. Bütün sistemlerde mutlaka anti-hümanist temayüller bulunuyor. Genel sistem teorisinin mucidi olan Ludwig von Bertalanffy, bir keresinde "insanlar makine değildir, fakat şans verildiği takdirde makine gibi davranmayı tercih edeceklerdir" demiş. Hepimiz, belli kalıplara giriyoruz. Sonrasında bu kalıplara sıkıca sarılıyoruz ve bunların ihlal edilemeyeceğini söylüyoruz. Ve bu, düşünce seviyesinde gerçekleşiyor; tarihsel dalgaların dalga tepesindeyiz ve bu türden bir gerginlik milenyumluk bir gerinme sağlıyor. Ve, bana sorarsanız artık bu evrenin sonlarına doğru geldik. Durup bir etrafınıza bakarsanız bir şeylerin ayyuka çıkacağını fark edebilirsiniz. Sanırım bir çeşit 'geçiş' döneminde olduğumuz konusunda hemfikir olabiliriz. Ve bu geçişten sonra olacak şey ciddi anlamda biyosferin altüst olması, biyolojinin uyumlaması ile aklın geçerliliğini yitirmesi ve soyumuzun tükenmesi veya James Joyce'un hayalini kurduğu ve "insan yapımı güdüm" dediği şey olabilir. Başka bir deyişle, ruhun dışsallaştırılıp; bedenin içselleştirilmesi. Ve bu süreçte her şey bir meydan okuma ile karşılaşacak. Bizatihi insan olma durumu bir meydan okuma ile karşılaşacaktır. Çünkü şu anda bir eşikteyiz; DNA'nın genetik manipülasyonundan, insan formunun kontrolünü tam anlamıyla elimize almaktan, sanat mefhumunu insan bedeni ve formunun içine yerleştirip yayabileceğimiz bir eşik. Ekspresyonist miyiz? Her birimiz Adonis veya Persephone mi olmalıyız? Ya da, neyiz ki biz, sürrealist mi? Ben patates olayım sen de alev saçan bir leopar mı olsan? [seyircilerde gülüşmeler] Verilecek bu tip kararlar ile karşı karşıya kalacağız [boğazını temizler] [seyircilerde gülüşmeler devam eder]

Bunlar önemli sorular [Terence güler; gülüşmeler devam eder], ve bu dikey kazanımları psychedelic maddelere atfedilen metaforlarda görebiliyoruz: algı genişleten, yükselten (getting high), yolculuk ettiren (tripping), şamanik uçuş, bütün bunlar aynı doğrultudalar. Sanki bu maddeler feminen birer yazılım; neler olduğuna dair öncülük eden takviyeli birer uçlar. Bunun arkasındaki olay da mühendislik; bütün bu olayı donanıma işleyen maskülen mentalite. Ve bu işlem, en öndeki ucu mühendislik mentalitesini kırıp geçene kadar devam edecek. Ve bence 'şamanik yöntem' de bu, en azından öyle olduğunu umuyorum; bedeni-mizdeki kimyasalları, sesimizi, düşüncelerimizi ve kendimizin ve birbirimizin üstündeki ellerimizi kullanarak kendimizi teknolojiye ihtiyaç duymaksızın dönüştürmek. Eşiğinde olduğumuz hayal gücü diyarına taşınmak. Bunu da hayal gücümüzü serbest bırakan ve içselleştirdiğimiz psikofarmakolojik teknoloji ile yapmak.

Terence McKenna'nın 1984 yılında Big Sur, California'daki Esalen Enstitüsünde verdiği konferansın bir bölümünden alınmıştır.

CAVDARMAHMUZU

ÖMER

Çavdar'ın (Secale cereale) insanla olan ilk ilişkisi 10 bin yıl önce Neolitik Çağ'da başlamıştır. Mersin'de Yumuktepe, Kuzey Suriye'deki Tell Müreybet ile Orta Anadolu'daki Can Hasan ve Alacahöyük'teki kazılarda çavdara rastlanmıştır. Buğdaydan 4 bin yıl daha geç bir sürede insan hayatına giren çavdar ilk zamanlarda buğday tarlalarındaki yabancı bir ot olarak görülmüş, ilerleyen zamanlarda evrimleşip farklı iklim koşullarına adapte olmuş ve soğuğa en dayanıklı tahıl olmuştur. Çavdar, tecrübesiz çiftçilere ve soğuk havada yetiştirmek zorunda kalanlara cennetten gönderilmiş bir armağan gibidir, buğday yetiştirmenin güvenilir olmadığı ortamlarda, yabancı ot olarak başladığı hayatına esas ürün olarak devam etmiştir. Kuzey Avrupa topraklarına patates gelene kadar kıtada yetisen en seçkin ürün olmuştur.

Bu durum Akdeniz dünyası gibi kuzeye göre daha ılıman bir iklime sahip coğrafyalar için pek geçerli değildir. Zira Akdeniz uygarlığı aslında bir buğday, zeytinyağı ve şarap uygarlığıdır desek yanlış olmaz. Eski Yunan'da pek sevilmeyen çavdar daha çok yoksullara uygun görülmüş olsa da günümüzde burjuva yiyeceği olarak yükseliş göstermektedir.

Çavdar, çağlar boyunca buğdayın ikamesi olarak görülmekle birlikte insanlık için oldukça tehlikeli boyutlara, hastalıklara ve ilginç olaylara neden olmuştur. 19. yy'ın ortalarına kadar çavdarın bir parçası zannedilen ve biçiminden dolayı çavdarmahmuzu(ergot) denilen bir asalak mantar çeşidi insanlık tarihinde sıradışı olayların nedenidir. Antik Yunan ve Roma'dan beri bilinen bu mahmuzun neden olduğu hastalık esas olarak Ortaçağ'da kayıtlarda sıklıkla yer almaya başlamıştır. Mikrobiyolojinin gelişmesiyle birlikte aslında Claviceps purpurea adı verilen mantarın bu zehirlenmeye neden olduğu anlaşılmış olmakla birlikte daha önceden verilen ergot zehirlenmesi adının kullanımı da devam etmiştir. M.Ö. 700 yıllarında Romalıların hastalıklı tahılın zararlı olduğunu bildikleri düşünülmektedir. Asırlar öncesinde bile ergotun yağışlı sezonlarda çoğaldığı biliniyordu. Claviceps fungusunun hayat çemberi açığa kavuştuktan sonra çavdar mahmuzu gelişimi daha yakından anlaşılmıştır.

Bu mantar çavdarın başağındaki tanenin üzerinde gelişerek bir süre sonra onun yerine geçer ve aynen bir mahmuz gibi uzayarak, morumsu koyu rengiyle kendini belli eder.

Çavdar mahmuzu (Ergot) bilinen en eski bitki hastalıklarından biridir. Tadı yoktur. İçinde ergotin denilen zehirli bir madde vardır. Çavdar mahmuzunun etken maddeleri ergotoxin, ergotamin ve ergometrin'dir. Ergot halüsinojen etkisi olan bir alkaloid içerir ve bu alkaloidlerin insanlar üzerindeki toksik etkilileri geçici deliliğe ve hatta ölümlere neden olmuştur. Deliryum veya sanrı adı verilen psikiyatrik belirtileri oluşturur.

Eleusis Gizemleri

Tahıl tanrıçası Demeter ve kızı Persephone onuruna her yıl düzenlenen Eleusis Gizemleri, eski Yunanistan'daki tüm ritüel kutlamalarının en kutsalı ve en saygı duyulanıdır. Atina'nın yaklaşık 20 kilometre batısında bulunan bu şenlikler Eleusis kentinde kutlanırdı ve iki bin yıllık bir geçmişe sahiptiler. Gizemler tüm kadın, erkek, köle ve özgür bireylere açık bir festivaldir. Gizemler ikiye ayrılırdı: Büyük Gizem törenleri Demeter onuruna Eylül(Boedromion) ayında düzenlenir ve 9 gün boyunca devam ederdi. Cora olarak adlandırılan Persephone'ye adanmış olan küçük Gizem törenleri ise Şubat(Anthesterion) ayında düzenlenirdi. Küçük gizem törenleri Büyük gizem törenleri için bir hazırlık niteliği taşırdı. Kutsal Boedromion ayı büyük saygıyla karşılanır, insanların şenliklere katılabilmesi için sürmekte olan savaşlara ara verilirdi. Ateşkes ilan edilir ve Sparta, Attika, Trakya ya da Pelopenesus'ta barış sağlanırdı. Yunanistan'ın her yerinden ve sonraları tüm Roma İmparatorluğunun dört bir yanından gelerek müritler bir araya toplanırdı. Ritüel öncelikle kutsal nehirlerde oldukça eğlenceli biçimde gerçekleştirilen arınma törenleri ile başlardı. Arınma uygulamasının ardından gelen bir kaç gün süresince çevrede bulunan küçük tapınaklarda çeşitli kurbanlar sunulur, dualar edilirdi. Şenliklerin asıl başlangıcı büyük kalabalıkların Atina'dan Eleusis'e doğru deniz kenarından 20 kilometrelik bir yürüyüşe çıkması ile gerçekleşirdi.

Müritler beyazlar giyinmiş olurlar, meşaleler ve "Hiera" adı verilen kutsal eşyalar taşıyarak yol boyu şarkı söylerler ve dans ederlerdi. Geçit, Eleusis'te bulunan "Telesterion" denilen büyük tapınakta son bulurdu. Büyük tapınakta bir araya getirilen adaylara "kykeon" isminde kutsal bir içki sunulur. Bu içkinin içinde şarap, keçi peyniri, arpa, bal ve çavdarmahmuzu (Claviseps purpurea) vardır ve kullananlar tarafından güçlü bir psikoaktif etki yaratır.

Ünlü mitosa göre; bereket ve tahıl tanrıçası olan Demeter, Iasion adında bir ölümlü tarafından baştan çıkarılmıştı. Buna çok kızan Zeus, gönderdiği bir yıldırım ile Iasion'u öldürmüştü ve Demeter'le kendisi sevişmişti. Bu birleşmenin sonucunda Demeter ile Zeus'un Persephone adında bir kızı olmuştu. Yeraltı tanrısı Hades Zeus'tan Persephone'yi eş olarak istemiş ve Zeus bu isteği onaylamıştı. Ancak Demeter'in, kızını sonsuza kadar yeraltında yitirmeyi istemeyeceğini ve bu evliliğe karşı çıkacağını düşünen Zeus, Hades'in Persephone'yi toprağın derinliklerine kaçırmasına yardım etmeye karar verdi. Zeus, toprak ana Gaia'dan Persephone'nin dolaştığı kırlara pek sevimli çiçekler saçmasını istedi. Persephone bu çiçekleri toplarken, arabasıyla yeraltından çıkıveren Hades zavallı kızcağızı kucaklayıp toprağın derinliklerine kaçırdı. Bir ölümlü kılığına bürünen Demeter, günler ve geceler boyunca sevgili kızını boş yere aradı durdu. Uğradığı her köyde insanlara ekinlerin ve harmanın sırlarını öğretiyordu. Arayışları boşa çıkan Demeter, kızı geri dönmezse, tahılların büyümesini durduracağını ve kıtlık başlatacağını söyledi. Bunun üzerine Zeus, Persephone'nin geri dönmesine karar verdi. Ne var ki, Persephone yeraltındayken bir kaç nar tohumu yemişti ve bu nedenle yılın en az üçte birini Hades ile birlikte toprağın altında geçirmek zorundaydı. Persephone'nin yeraltında kaldığı süre boyunca yani kış aylarında, Demeter ekinlerin büyümesini durdurmaktadır. Eleusis Şenlikleri de, Persephone'nin yeryüzüne dönüşünü kutlamak için düzenlenmektedir.

Eleusis gizem törenlerinde gizlilik en önemli kriterdi. Gizliliği ihlal edenler ölümle bile cezalandırılabilirdi. Sophokles Platon gibi antik yazarlar Eleusis Gizemleri'nden bahsederler çünkü hepsi bir zamanlar bu gizemlere katılmışlardır. Yine de Eleusis Gizemleri antik Yunan'ın ilgi çekici bir sırrı olmaya devam etmektedir çünkü katılımcılar, dikkat çekici bir tutarlılıkla, Telesterion ve iç mabette neler olduğunu ifşa etmemeye yemin etmişlerdir. MS 1. YY'da buradaki kültürün dönüştürücü özelliği yavaş yavaş bozulmaya başladı ancak o zamanda bile imparator Neron'u Eleusis gizemlerine kabul etmediler. Yani bir kişiyi ünvanından dolayı, gizemlerle tanıştıracak kadar da hiçbir zaman bozulmadı. En bozulmuş formu bile, içselliğini ve derinliğini yeterince korumaktaydı. MS 396 yılında Got Kralı Alaric burada erginliğine ulaştı. Aescylus, tragedya türünün babası kabul edilebilecek kişi de burada kabul edildi. Hatta onun Eleusis'in gizemlerinde erginlenme amaçlı kullanılan bir yöntem olan tragedya'yı halka açması ile bu üne kavuştuğu bilinmektedir. Roma imparatorları Hadrianus, Antonius Pius ve Marcus Aurelius, Eleusis'i desteklediler ve bu alanda bir köprü oluşturdular. Eleusis Gizem törenleri, Hristiyan imparator I. Theodosius tarafından MS. 395'te yasaklanıncaya kadar önemini korudu.

KUTSAL ATEŞ (St. Anthony's Fire)

Ortaçağ Avrupa'sı coğrafi ve ekolojik açıdan bazı değişikliklerin yaşandığı önemli bir dönemdi. İklim değişiklikleri sonucunda kıtlıklar yaşanmış ve bu kıtlıklar sonucu türeyen hastalıklar Avrupa nüfusunu ciddi anlamda azaltmıştır. Veba, Cüzzam ve Aziz Anthony Ateşi gibi salgın hastalıklar yaygın şekilde görülmüştür. Ortaçağ tarımı eski çağlardan beri yaşanan bütün ilerlemelere rağmen oldukça verimsizdi. Tarımda yaşanan sıkıntılar bazen kıtlık bazen ise elde edilen hasadın getirdiği hastalık ile Avrupa nüfusunda azalmalara neden oluyordu. İnsanların geçinmek için tarıma yönelmeleri bakterilerin daha hızlı bir şekilde yayılmasına ve toprakla beraber birçok bilinmeyen hastalığın da ortaya çıkmasına sebep oluyordu. Aziz Anthony Ateşine neden olan temel şey, ergotizm (çavdarmahmuzu) zehirlenmesiydi. Ergotizm; kan damarlarında daralma, cildin soyulması ve ağrılı ateşli nöbetler geçirilmesine neden oluyordu. Bu zehirlenme sonucunda ortaya çıkan St Anthony ateşi hastalığı, sadece Fransa'da 40 bin ölüme neden olmuştu. İnsanlar bu hastalık nedeniyle akıllarını yitirmiş ve kendilerini sokaklara atmışlardı.

CADI KAZANI

Ocak 1692 de Salem kasabasında bir sabah Papaz Samuel Parris'in 9 yaşındaki kızı Betty Parris ve 11 yaşındaki yeğeni Abigail Williams cadı avının ilk kurbanlarındandı. bu iki kuzenin cadılık faaliyetine kanıt olarak sunulan şey ise tuhaf davranışlarıydı. Kol ve bacakları, boyunları kontrolsüz bir şekilde kasılıyor, bağılıyor, eşyaları fırlatıyor, garip sesler çıkarıyor, yerlerde sürünüyor ve kendilerini anormal şekillere sokuyorlardı.

Doktor ve rahip Samuel Parris kızına ve yeğenine büyü yapılmış olduğunu söylemişti. Kısa sürede Salem'de benzer belirtiler görülmüş, yöre halkı büyücülük ve cadılıkla suçlanmaya başlanmıştı. Yerel bir doktor olan William Griggs büyü teşhisi koyduktan sonra toplumdaki diğer genç kızlardan Mercy Lewis, Elizabeth Hubbard, Mary Walcott, Mary Warren ve 4 yaşındaki Ann putnam jr de benzer semptomlar göstermeye başladı. Şubat ayının sonlarına doğru Parris'in Karayipli kölesi Tituba ile kızların kendilerini büyülediğini söylediği evsiz dilenci Sarah Good ve yoksul, yaşlı kadın Sarah Osborn için cadılıktan tutuklama emri çıkarıldı. Bu üç sözde cadı, yargıç önüne çıkarıldı ve mahkeme salonu önünde kasılmalar, burkulmalar, çılgınlıklar ve kıvranmaları sürerken sorgulanmaya devam edildi. Good ve Osborn suçlarını inkâr etse de Tituba itiraf etti.

Tituba'nın tavrı garipti, muhtemelen cezasının hafifletilmesi için muhbir olmaya zorlanmıştı. Bu yüzden Püritenler'e karşı şeytanın hizmetinde hareket eden başka cadılar olduğunu söyledi. Cadı paniği Massachusetts'in geri kalanına yayıldı. Aralarında Salem kilisesinin ve topluluğun saygın üyeleri olarak görülen Martha Corey ve Hemşire Rebecca'nın da suçlanması panik yarattı. Çünkü eğer böylesi namuslu insanlar cadı olabiliyor ise herkesin cadı olabileceği fikri uyanabilirdi. Bu halde kilise üyeliğinin de suçlamalara karşı bir güvenlik getirmiyor olduğu söz konusu edilirdi.

Sarah Good'un kızı Dorothy Good sadece 4 yaşında olmasına rağmen sorgulandı ve yanıtları annesinin cadılık ile ilişkilerini kanıtlayan birer itiraf olarak değerlendirildi. Tanınmış hakimler tarafından yönetilen mahkeme, 2 haziran'da Bridget Bishop'a karşı ilk mahkûmiyetini verdi. Bishop, sekiz gün sonra Salem kasabasındaki Gallows tepesi olarak bilinen yerde asıldı. temmuz ayında beş kişi daha asıldı; Ağustos'ta beş, eylül'de ise sekiz kişi daha. Bununla birlikte suçlanan diğer yedi cadı hapisanede öldü. Yaşlı Giles Corey mahkemeye girmeyi reddetmesi üzerine taşlanarak öldürüldü.

Bu hastalığa ismi verilen Aziz Anthony'nın kendisi Kızıl Deniz kıyısındaki çölde günahsız bir yaşam süren, uzun sürelerle oruç tutan üçüncü yüzyılda yaşamış Mısırlı bir çileciydi.

Kendi yaşamında, Anthony'in ergotizmle doğrudan bağlantısı yoktu. Anthony'i bu hastalıkla bağlı kılan durum ise manastırına gidenlerin kurtulması idi. Çünkü manastırda temiz undan yapılmış ekmek tüketilirdi. Hastalığa yakalanan kişiler şikayetlerinde genelde bir sıcak veya yoğun soğuk yanma hissi hissettiklerini belirtmekteydiler. Bu, vücudu tükettiği ve sıklıkla uzuvlarda "kömürleşmiş" kalıntılar bıraktığı için Ortaçağ kayıtlarında Latince "ignes sacer" (kutsal ateş) olarak yer bulmuştu. 1085 ve 1927 yılları arasında Rhine Nehrinin doğusundaki Avrupa topraklarında ergotizm salgınları yaygın olarak görülmüştür.

Orta Çağ'da Kuzey Almanya'nın soğuk ve yağışlı ikliminde yetiştirilen çavdar, Anglo-Saksonlar tarafından İngiltere'ye getirilmişti. Bu tahıl genelde ekmek yapımında kullanılırdı. Çavdar ekmeği, buğday ekmeğinden daha koyu ve daha yoğundur. Yetersiz beslenme nedeniyle zayıf düşmüş insanlar bu tahılı tükettiklerinde, Aziz Anthony Ateşi'ne kapılma riskleri yüksekti. Ancak yine de zorlu kış koşulları insanları yetersiz hasattan dolayı bu zehirli bitkilerden elde edilen unları tüketmek zorunda bırakıyordu. Bu durum nihayetinde bir gıda zehirlenmesi de olsa Orta Çağ'da bulaşıcı bir hastalık niteliği kazanmıştır.

Coğrafi kesiflerle birlikte Avrupa iklimine ve kış mevsiminin zor şartlarına uygun olan patates ve mısırın yayılması halkın kışın yaşadığı açlık sorununu halletmiş ve skorbüt, kutsal ateş hastalıklarının görülme oranı düşmüştür

Halkın saygı duyduğu bir papaz olan Cotton Mather cadılara dair kanıtların (rüyalar ve görülen olaylara dair tanıklar) şüpheli ve hayali olduğu konusunda uyarmasına rağmen Salem cadı mahkemesi ve halk bu uyarıları büyük ölçüde önemsemedi. Harvard üniversitesi başkanı Increase Mather, daha sonra oğluna katılmış ve cadılık için sunulan kanıtların diğer suçlar gibi standardı olması gerektiğini söyleyerek şu sonuca varmıştır: “on şüpheli cadının kaçması, bir masum kişinin hükmünden daha iyi olacaktır.”

1976'da Science dergisinde yayımlanan bir çalışmada 1692'deki “büyülenmiş” Salem sakinlerinin yaşadığı garip rahatsızlıklar bilimsel yolla açıklanmaya çalışıldı ve toksikologlar ergot mantarının yarattığı sanrı, kusma ve kas spazmları gibi semptomları olduğunu belirtti. Bunlar, “cadılarda” görülen garip durumlardı.

Ayrıca 1692 yılının yağışlı ve rüzgarlı olması, mantarın savrulması ve yayılması için elverişli bir ortam yaratmaktadır. Çavdar bitkilerine yayılan claviceps purpurea, kasabanın ekmeğine karışarak tüm kasaba sakinlerinin toplu halüsinasyonuna sebep olmuş olabilir. Kasabaya 1693 yılında gelen kuraklığın ise cadı avının bitmesinin sebebi olduğu düşünülmektedir. Kimlerin cadı olduğunu anlamak için kullanılan bir yöntemde cadı pastası denilen ekmektir. Cadı tarafından büyülendiğinden şüphelenilen kişinin idrarı ve çavdar kullanılarak yapılan bu ekmek, bir köpeğe yediriliyor ve bu köpek benzeri belirtiler sergilerse kişinin cadı tarafından büyülendiği hükmü veriliyordu. Arthur Miller'in cadı kazanı (1953) adlı oyununda 1692 Salem cadı avı olaylarını bir alegori şeklinde okuyabilirsiniz

LSD (Lysergic acid diethylamide)

Çavdarmahmuzu eski dönemlerden beri çocuk düşürmek, doğum sonrası kanamasını kesmek, doğum sancısını durdurmak ve migren gibi ağrılar için kullanılıyordu. Albert Hofmann İsviçre'nin Basel kentinde Sandoz İlaç Firması'nın laboratuvarlarında kan akışını hızlandırıcı bir ilaç yapımı için çalışıyordu. Bunun için kır gezintilerine çıkıp çeşitli otlar topluyordu. Kır gezilerinden birinde çavdarmahmuzu ile karşılaştı.

1938'in sonbaharında Hofmann çavdarmahmuzunu sentezleyip LSD-25 olarak adlandırdı çünkü bu dizi içinde 25 molekül sentezlemişti. Bileşenin hayvanlar üzerindeki başlangıç testleri pek umut vaat etmiyordu. (Hayvanlar yerlerinde durmuyorlardı ancak bu aranan şey değildi) Böylelikle LSD-25 formülü rafa kaldırılmıştı. Ve 5 yıl boyunca 1943 yılının bir nisan gününe kadar saklı kalmıştı.

Savaşın ortasında Hofmann LSD-25'in ikinci bir bakışı hakettiğine dair kendine özgü düşünceye kapıldı. Burada onun açıklaması hafifçe mistik bir içe dönüş içerir.

“Normalde hiçbir şey vaat etmeyen bir bileşen rafa kaldırıldığı zaman o temelli olarak rafa kaldırılırdı” diye açıklama yapmıştır. Ancak Hofmann LSD molekülünün kimyasal yapısından hoşlanmıştı ve bir şey ona bu madde ilk araştırmada yerleşik olanlardan başka niteliklere sahip olabilir diye söylemişti. Bir başka gizemli anomali LSD-25'i ikinci kez sentezlediği zaman meydana gelmişti.

Hofmann çavdarmahmuzu gibi bir madde ile çalışırken her zaman yaptığı gibi özenli önlemler almış olmasına rağmen cildi aracılığıyla bir parça kimyasal emmişti çünkü “çalışmam sıradışı duyular ile bölünmüştü” demiştir.

Hofmann evine gitti bir kanepenin üzerine uzandı ve o anı: “rüya benzeri bir durumda aralıksız bir şekilde fantastik resimlerin akışını yoğun bir şekilde olağan dışı şekilleri renklerin kaleydoskopik oyununu algıliyordum” diye ifade etmiştir. Böylece ikinci dünya savaşının en karanlık günlerinde tarafsız İsviçre'de ilk LSD gezinmesi gerçekleşmişti. Hofmann merakı uyanmış olarak birkaç gün sonra kendisi üzerinde o dönemde yaygın olmayan bir deney yapmaya karar vermişti.

Son derece tedbirli olduğunu düşündüğü şekilde ilerleyerek bir su bardağı içinde çözünmüş olan LSD nin 0.25 miligramını midesine indirdi.

Dünyanın ilk kötü asit gezinmesi Hofmann tarafından gerçekleştirilmiştir

Hofmann, laboratuvar asistanına eve gitmesi gerektiğini söyler. Savaş döneminde sınırlandırılmış olan otomotiv kullanımı nedeniyle bisiklet ile bir şekilde eve kadar gitmeyi başarır ve uzanır. Asistanı bu sırada doktor çağırmaktadır. "Önümdeki her şey dalgalanıyordu, her şey içbükey bir aynadan yansıyan bozuk görüntülere dönüşüyordu. Sanki olduğum yerde pedal çeviriyor, bir türlü yol alamıyordum." asit severler her yıl 19 Nisanı bisiklet günü adıyla kutlar. Hofmann bilindik nesnelerin ve mobilya parçalarının nasıl grotesk korkutucu formlar olarak görüldüğünü betimler.

Onlar sürekli olarak hareket halindedir. Sanki içsel bir dürtü ile harekete geçirilmiş gibidir. Dışsal dünyanın bütünlüğünü kaybetme ve kendi egosunun çözülmesi deneyimini yaşamıştır. "Bir şeytan beni zapt etti. Bedenimi zihnimi ve ruhumu ele geçirdi. Sıçradım ve çılgın attım kendimi ondan kurtarmaya çalışıyordum fakat ardından aşağı çekildim ve aciz bir şekilde sofanın üzerine uzandım. Benim egom uzamda bir yere asılı kalmıştı ve sofanın üzerinde uzanan bedenimi görmüştüm." Doktor gelip onu muayene ettiği zaman Hofmann'ın tüm yaşamsal belirtilerinin -kalp atışı kan basıncı ve nefes alma- mükemmel derecede normal olduğunu görmüştü. Kusurlu olan tek gösterge al taşı gibi genişlemiş olan göz bebekleriydi.

Akut etkiler ortadan kaybolduğu zaman Hofmann sanrı görülen bir deneyimi sıklıkla takip eden görüntü tutulması hissetmişti.

Bu his akşamdan kalmışlığın tam tersi bir durumdu. Birkaç saat sonra, harikulade diye tanımladığı bir tesir hissetmeye başladı. İlkbahar yağmurundan sonra bahçesine yürüdüğü zaman her şey ıslık ısıldı ve taze bir ışıktaki ısıldıyordu. Dünya sanki yeni yaratılmış gibiydi. Ertesi gün ruh hali mükemmeldi, "Sanki önümde yepyeni bir hayat uzanıyordu, sanki dünya yeniden yaratılmıştı" diyordu.

Bu şaşırtıcı olgu kısa süre içinde bilim insanlarını bu konuyu araştırmaya ve nihayetinde beyin alıcılarının ve endojenöz kimyasalların (serotonin) nasıl böylesine az sayıda molekülün zihin üzerinde böylesine derin bir etkiye sahip olabildiğini açıklamanın bir yolu olarak bir kilit içindeki anahtar gibi onları harekete geçirdiğini bulmuşlardır.

Hofmann'ın keşfi bu ve başka yollarla 1950lerde çağdaş beyin biliminin ortaya çıkmasına yardımcı olmuştur.

LANETLİ EKMEK

Lanetli ekmek olayı ya da Fransızca tabiriyle "l'affaire du pain maudit" Fransa'nın güneyinde yer alan Pont-Saint-Esprit kasabasında gerçekleşen kitlesel bir gıda zehirlenmesi olayıdır. 15 Ağustos 1951 günü tarihi bir olaya uyandı. O gün sanki herkes aklını yitirmiş gibiydi. Bazıları halüsinasyonlar görüp akıl almaz hareketler yaparken bazıları sadece mide bulantısından, baş ağrısından ve günlerce süren uyuyamama probleminden şikayet ediyordu.

Fakat şu bir gerçektir ki herkeste bir anormallik vardı. Bazı köylüler ejderha gördüklerini iddia ediyorlar, bazıları yılanların kendilerine saldırdığını söylüyordu.

O dönem 11 yaşında olan Charles Granjhon evinden çıkıp büyük annesini boğmaya çalışıyor, bir işçi olan Gabriel Validire ise kendisinin öldüğünü iddia ediyordu.

Validire'ye göre hem kendisinin hem de arkadaşının kafası bakırdan yapılmıştı ve karınlarını yılanlar yemişti. Bir başka kadın ise kaplanların kendisini yediğini iddia ediyordu. Köy tam bir tımarhaneye dönmüştü.

Yaşanan bu akıl almaz olaylar artınca yetkililer ve doktorlar olayı araştırmaya başladılar. 250'den fazla kişi takip altına alındı ve 50 kişi kontrol edilemediğinden akıl hastanesine yatırıldı.

Akil hastanesine yatırılanlar orada da boş durmadı, kalbinin yerinden çıktığını iddia edip yerine koyulmasını talep edenler bile vardı. Olaylardan 8 gün sonra akıl hastanesindeki bir kadın çılgınlıkla kendisini ikinci kattan aşağı attı ve düştükten sonra koşmaya başladı. Kendisinin bir uçak olduğunu iddia ediyordu.

Olayları araştıran Dr. Gabbai, Dr. Lisbonne ve Dr. Pourquier makalesinde şu ifadelerle yer verdi: "Olayın bir başlangıç noktası herkes bir fırından dağıtılan ekmekleri yedikten sonra bir hallere giriyordu.

Ekmekten yenilen miktar ise insanların akli dengesini belirleyen etken oluyordu. Az yiyenlerde 6 ile 48 saat arasında mide bulantısı, kuvvetli baş ağrısı, uyuyamama gibi semptomlar görünüyordu.

Çok yiyenler ise kontrol altına alınamıyordu. Az şekilde etkilenenlerde insomnia geçtiği zaman hastalığın da geçtiğini anlıyorduk fakat ciddi boyutta olanlar hatta ölümcül boyutta olanlar da vardı. Bunlar 10-12 gün sonra delirmeye başlayabilenlerdi. Tüm köy zehirlenmişti ve bazı insanlar deliriyordu. Buna neden olan ise ekmeğin içerisine karıştırılan ergottu"

Olay neticesinde 50 kişi akıl hastası oldu, 7 kişi ise öldü. Olayın sorumlusu olarak ise fırıncı Roch Briand gösteriliyordu.

Herşey o lanetli ekmeklerden sonra ortaya çıkmıştı. Yapılan araştırmalar gösterdi ki fırıncı ekmeklerin arasına LSD'nin ana maddesi olan ergot mantarını karıştırmıştı. Fakat yine de olayın sırrını ergot çözmemişti. Çünkü akıllarda hala "ergot mantarı ekmeğin içine karıştırılsa bile işlenmemiş halde bu kadar güçlü etki yaratabilir mi? gibi sorular vardı. Bu da ortaya belki de direkt LSD'nin ekmeklere karıştırılmış olabileceği teorisini ortaya çıkardı. Öte yandan soğuk savaş döneminde zihin kontrolüne oldukça fazla önem veren CIA, "LSD zihin kontrolünü sağlayabilir mi?" sorusuna cevap aramak için onlarca çalışma yapmıştı. Bu da CIA'nın fırıncıya talimatı verip farklı miktarlardaki LSD'nin insan zihni üzerindeki etkisini analiz etmesini sağlamış olabirdi. İlerleyen dönemlerde ilaç firmasıyla bir CIA ajanı arasında geçen görüşmenin notları elde edildi.

Notlarda kasabadaki toplu delirmenin tek nedeninin LSD olduğu belirtiliyordu. İşin ilginç kısmı ise o dönemde Avrupa'da LSD üretebilen tek ilaç firması köye 100 km uzaklıkta bulunuyordu.

Lanetli ekmekle ilgili Leo Perutz-Şeytan Tozu romanını okuyabilirsiniz

Başlangıçta Kronos vardı.

Antik Yunan mitolojisinde zaman tanrısı olarak bilinen Kronos, Roma mitolojisinde karşımıza Satürn olarak çıkacaktır.

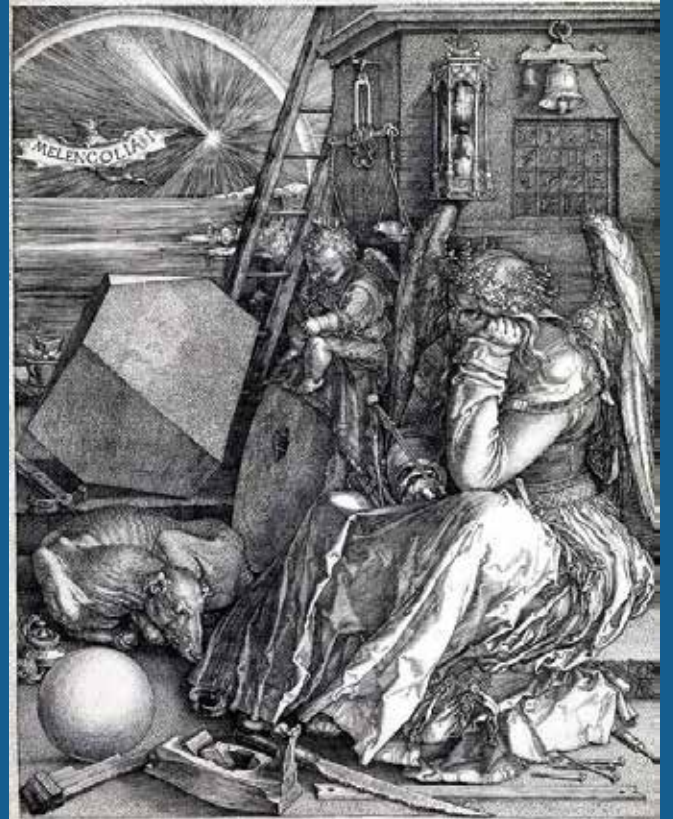
Satürn, Uranüs ile Gaia'nın çocuklarından biridir. Titanların en genci ve lideridir. Zamanı temsil eden Kronos'un babası Uranüs'ü annesi Gaia'nın eline verdiği tırpanla kastre edişi nedeniyle en belirgin simgesi tırpandır. Hesiodos'ta, Kronos'un dünyaya gelişi şu sözlerle anlatılmaktadır:

Bunlardan sonra Kronos geldi dünyaya o art düşünceli tanrı, en belalı Toprak oğullarının ve Kronos diş bileli yıldızlı babasına...

Satürn, kardeşi Rhea ile evlenip babasının yerine tahta oturmuştur. Böylelikle "altın çağ" başlamıştır. Çocuklarından biri tarafından tahtan indirileceği kehanetine inanmıştır. Kendisinin babasını tahtından etmesi gibi bir çocuğu tarafından tahtan indirilme düşüncesine dayanamaz ve çocuklarını doğdukları an diri diri yemeye başlar. Anlatıya göre üç kızını (Demeter, Hera, Hestia) ve iki oğlunu (Hades ve Poseidon) yer. Son oğlu Zeus'u (Roma Mitolojisinde Jüpiter) eşi Rhea, Kronos'tan saklar ve ona kundağa sarılı bir taş parçası verir.

Peter Paul Rubens'in Oğlunu Yiyen Satürn tablosu

Sanat eserlerinde konu edinilen bu mitolojik hikaye, baba-oğul çatışmasını, zamanın çocuklarını yiyip yok edişini ve iktidar mücadelesini işlemekle kalmaz aynı zamanda Zeus tarafından yeraltına sürgüne gönderilen Satürn'ün gücü elinden alınmış, krallığından yeraltına sürgün edilmiş, yalnız, hüzünlü ve tutsak bir tanrı olarak karşımıza çıkmış olması Geç ortaçağ dönemindeki görüşlerin çoğunun melankolinin kaynağını Satürn olarak yorumlamalarına kapı aralar.

Alfred Dürer'in
yorumuyla
melankoli

Zaman. Zaman bize ne söylemeye çalışıyordu?
Zihnindeki devasa kaosta bir şeylerin
netleştiğini hissetti.

Hissetti.

Hatırladı.

Doğanın insanla iletişimdeki umursamazlığı kim
olduğunu hatırlamasına yardımcı olmuştu.
Mevsim geçişleri...

Hikayede aksayan ilk ritim, öfke.

Sonlu olanın ızdırabı zihnimize, yaşamımıza
sirayet ediyor

Kronos'un ısırtıcıydı hissettiğim acı ve sonrasında gelen rahatlama, dinginlik. Yok oluşa
koşuşumuzun nedeni de bu sonsuz huzur hissi.

Mecbursun, mecbur olduğun bir acıya yürüyorsun.

Acı ve sonsuzluk hissi. Sonlu olan yanın kanlar içinde çırpınırken sonsuz olan yanın huzur
içerisinde. Bu zıtlık 'ben'i var eden.

Uyum yalnızca illüzyon.

Çatışmada varlığımız.

Satürn'ün çelişkili ruh hali gibi hikayemiz. Bir yanda 'altınçağ' tanrısı, tarım sanatının hamisi ve
ekin tanrısı olarak bereket ile özdeşleştirilip adına şenlikler düzenlenlenen; diğer yandan ise
gücü elinden alınmış, krallığından yeraltına sürgün edilmiş, yalnız, hüzünlü ve tutsak bir tanrı.

Zamanın kaynağına gittiğinde karşısında simsiyah bir göl belirdi.

Gölde açan eşi benzeri olmayacak güzellikte bir çiçek ve çiçeğe bir kaynaktan gelen
güçlü bir ışık. Ve ışık sönüyor, çiçek soluyor.

Çiçeğin son yaprağı düştü. Gölün bir diğer ucunda başka bir çiçek açtı ve güçlü bir
ışık...

HAKİKAT İNSANLARI

AYTEKİN

Bizim en şanssızlarımız bile filozof olur, idrakin isli tadının keyfini takip eder.

Biraz deli dolularımız devrimler yapar, halkların kulağından çeker.

En tembellerimiz bile tünediği mekanın ışık saçan bilge ayyaşları olur, gençleri yoldan çıkartır, gidemediği yolları ötekilere tarif eder.

En inatçılarımız divane olur da dönmezler doğru bildiklerini yaşamaktan.

En yiğitlerimiz maalesef ömrü en kısa olacak olanlardır. Onların kavgası kalır bütün dünyaya miras.

Hiçbir şeyden anlamayanımız en kötü büyük sanatçı olur çıkar. Yaşadıkları çelişkiler, kalplerini yaracak gibi olan hissiyatlar, akıllarını kaçıracakmış gibi olan aydınlanmaları, anlatılamayanlarının yanında ince bir fidan gibi kalır.

Bir de köklerimiz vardır ki, eşzamanlı anlayıp anlatmak, yaşayıp yaşatmak, hesaplamak, taklit etmek hep imkansızdır.

Sonuçsuz kalınacak en gerekli boşa uğraşların ebeveynleridir onlar.

Her nerede hangi cisme sığırsak sığıalım, bizim ailenin gözünde parıldayan ışık, derin mi derin göz bebekleri, zamanın dışındaki bakışları hep ortaktır.

Onurludur bizim çocuklar. Her biri hakikatin bir ucunu tutmuş bu hakikat evlatları nerede olsalar tanırırlar birbirini. Gönüllerinde korkunç aşklar, yenilip yutulmuş acılar, dipsiz doruklar peydahlanır da durur!

Bahtları bir gariptir bizimkilerin. Garibanı anlarlar da zengin sofralarında karınları doymaz.

Bilmenin, inanmanın, sonu gelmez kavgaların en onulmaz filmlerine kendi hayatlarını set etmişlerdir.

İzleyip hazzına varmak da izletip hayran bırakmak da hep onların işidir.

İlk başta affolunacak günahları öyle bir gönül rahatlığıyla işlerler ki, aydınlık olanın ateşini farkında olmadan harlar dururlar.

İşte şimdi bu ateşi sevmenin vaktidir, koşulsuz şartsız.

Gönüllerinizden öpmekten başka ne kalır ki geriye ey hakikatin nadide evlatları!

BİR DİRENİŞ EYLEMİ OLARAK SEVİNÇ

YALIN

Evet dostlar! Günler akıp geçiyor. Hem de bilinçsiz bir şekilde her şeyi sürükleyerek akıp geçiyor günler. Öyleyse nedir bu değişmezlik içindeki geçicilik? Biliyorsunuz ne demek istediğimi. Ağaçlar aynı yaprakları açıyor tekrar tekrar. Gün hep aynı şekilde doğuyor. İşte ben yazdıkça, bu kontrolsüz geçicilik akışında eğilip bükülen düşüncelerimi tanımak için alan yaratıyormuşum gibi hissediyorum. Bu sebeple istiyorum ki ilgimi çeken konularla ilgili düşüncelerimi ve tecrübelerimi hiçbir normatiflik iddiası taşımadan sizlerle paylaşabileceğim bir biçime evrilsin bu belirsiz format. Beraber göreceğiz diye umuyorum zaman içinde oluşan rizomatik yazılar bütününü. Bugün bu parça ise tamamen sevinç ile ilgili. Her zaman yaptığım gibi “Ne üzerine yazsam?” diye düşünürken ve yuvarlanan haberleri kaydırırken ve bir yandan da hangi hikayelerin insanlara özellikle canlı geldiğine dikkat etmeye çalışırken son zamanlarda sanatın - benim ve diğerlerinin - bu boş berbatlık duvarında durduğunu fark ettim. Bu özel sosyal ve politik alanda, anlamlı bir sanatsal tepki olasılığını engelliyor gibi görünen bir şey vardı.

Bu duygu, kelimenin tam anlamıyla tarif edilemez hissettiren bir öfkeyle başladı. “Tarif edilemez” dediğimde, iki farklı sessizliği çağırıyorum: Birincisi, duyulmamanın sessizliği. Devletin araç ve gereçlerinde sesi yankılanmayan “öteki”nin sessizliğidir. İkinci sessizlik, öfkemiz ve üzüntümüz karşısında ifadeli bir dilin parçalanmasıyla ortaya çıkan sessizliktir; sefaletler onları adlandırma yeteneğimizden daha hızlı çoğaldığında. Bu yenilmiş bir sessizlik. Konuşmanın nefes israfı olacağını bildiğimiz halde içine çekildiğimiz sessizliktir. Nefesimizi tutamama, organize edememe veya bir yanıt formüle edememe durumudur. Fazlasıyla hırpalanmış, fazlasıyla sersemlemiş halde,

aşağılanmadan krize, trajediye ve geriye sendeleyerek gidiyoruz. Dünya bir tepki uyandırıyor ama bizim cevap verme hakkımızı reddediyor. Sonsuz derecede sinir bozucu ve kafa karıştırıcı.

Belki de bu bir taktiktir. Sadece korkunç şeylerin kendileri değil, aynı zamanda sonsuz, habis ve hızlı bir şekilde art arda gelişleri: yinelemeli, birikmeli, günlük. Enerji faturaları dört katına çıktı. Milyonlarca insan gıda bankalarını kullanıyor. Kiracılar tahliye ile karşı karşıya. Polis şiddeti görüntülerini izliyoruz her gün bambaşka yerlerden önümüze düşen. Ölmekte olan gezegenimizin görüntülerini görüyoruz. Şiddetli öfke nöbetleri içinde haberlerle ilgileniyoruz ve biliyoruz ki yalnız değiliz. Sosyal medya bize dünya çapında anbean yok edilen ve alınan binlerce benzer hayatı gösteriyor.

Merhamet veya öfke çağrılarımız o kadar hızlı, çok sayıda ve dağınık ki, anlamlı bir odaklanma ve çaba bir meydan okuma haline geliyor; insanlar şaşkın ve bitkin hissediyorlar. Hepsine karşı savaşımayız, bu yüzden herhangi biriyle savaşmanın boşuna olduğunu hissediyoruz. Ve telafisi olmayan adaletsizlik yeni normal olarak doğallaştırılırken, kendimizi çaresiz ve mağdur olarak görme imajımız da aynı şekilde doğallaştırılıyor. Yoksul insanlar ve işçi sınıfı insanları, dünyanın “başına gelenler” haline geliyorlar ve işçi sınıfı kimliği, ayrılmaz bir şekilde keder ve aciz mücadeleyle kaynaşiyor. Tüm bunların ortasında bir yerlerde yaratıcılığımız kayboluyor. . Nası kaybolmasın? Bir halkın acıları ve bir çocuğun ölümü arasında yazmak yetersiz görünüyor. Sahiden de yazarak restore edilen veya teselli edilen nedir? Hiçbir şeyi değiştirmediyi zaten biliyorken, sorunu tekrar tekrar teşhis etmenin ne anlamı var?

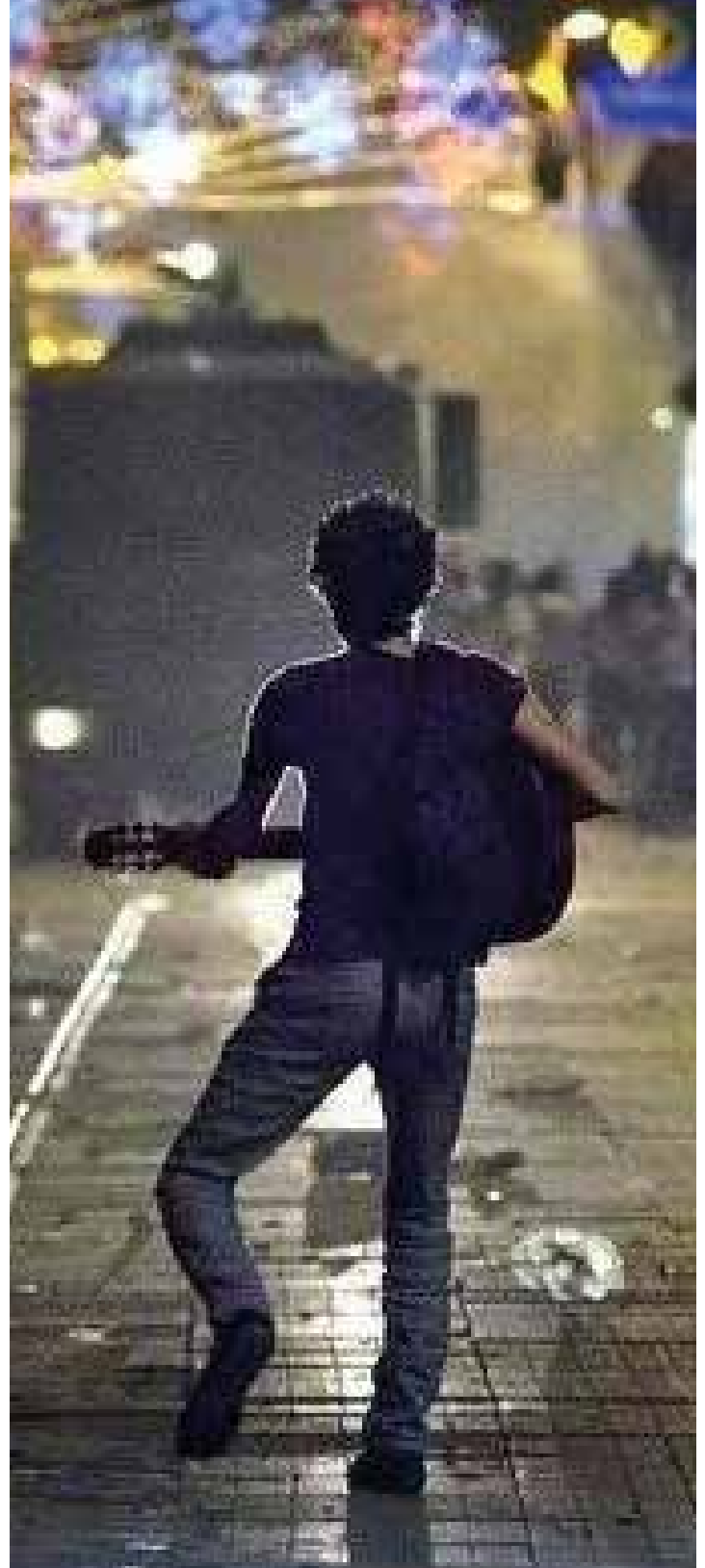
Bana sorarsanız ya potansiyel olarak radikal hoşnutsuzluğu empatiye yönelten apolitik bir arınmayla sonuçlanırız ya da yaratmaktan ve sürdürmekten sorumlu sistemlere dokunmadan işçi sınıfının acısının performansına ve tüketimine ortak oluruz. Bu bağlamda şunu da eklemek istiyorum: Kendimizi küçümsemek kolaydır. Sanatımızın önemli olmadığına inanmak kolaydır. Ama sanatımız önemlidir. Hem de her zamankinden daha fazla. Belki de kendi küçük yaratıcı direniş eylemlerimizi tamamen tek taraflı olarak görmemek yardımcı olur. Sıklıkla bireysel olarak çalışsak da, eklemleme ve başkaldırma hareketlerimizin birikme gücü vardır ve diğerleriyle dayanışma içinde bir tepkiler ağı oluşturur. Her şeyi değiştiremezsiniz ama değiştirmek zorunda da değilsiniz: bir milyon veya daha fazla odak noktası var, binlerce yaklaşım veya angajman yöntemi var. Yalnız değilsiniz, başkalarıyla uyum içinde, aynı yapının farklı yönlerinde, çatlaklar görünene ve yekpare taş düşene kadar parçalanıyorsunuz.

Burda size şunu sormak istiyorum; yazının birincil amacının size karşı çıkanları ikna etmek olduğunu kim söylüyor? Sanat aynı zamanda dostluk ya da topluluk bağlarını güçlendirmek için değil midir? Hatırlamak için değil midir? Yas için? Birbirimize yer tutmak için? Bazı eleştirmenler bunu her zaman işçi sınıfı sanatını küçümsemek için kullanıyorlar çünkü onların dünya deneyimleri tanıklığın, tanıklığın gücünü ve önemini kabul etmiyor. Tabii kendi aramızda konuşuyoruz, kimse dinlemiyor. Dinlemek, birbirimiz için yapabileceğimiz en önemli şeylerden biridir dostlar.

Acımız ve üzüntümüz hakkında konuştuğumuzda kendimizi yanlış beyanlara karşı savunmasız bıraktığımız doğrudur. Çoğu zaman işçi sınıfının acısı, kültür endüstrisi tarafından anlatı yükü olarak kullanılır; Hayatlarımızın temsilleri, bizi tam insanlığımızdan mahrum bırakacak, dar bir şekilde odaklanmış ve seçici bir şekilde düzenlenmiştir. İşte yoksulluk, bağımlılık, şiddet ve taciz hikayeleri. Ama bu şeylerin dişleri arasında yaptığımız müzik nerede? Aşk nerede? Sevinç nerede?

Sessizliğimiz bu temsili boşlukları kapatmayacak, sadece başkalarının bizim adımıza ve bizim hakkımızda konuşmasını sağlayacaktır. Ve çoğu zaman sanatımızın yapımı, neşeye nasıl erişildiği ve doğduğudur.

Sevinç, geçici ve içsel olan mutlulukla aynı şey değildir. Sevinç yapılmış bir şeydir dostlar. Çoğu zaman, çalışmamızın konusu kasvetli olsa da, metinlerimizin dilinde ve niyetimizin en temelinde bunu göstermek vardır.

Suya düşen

ölümsüz dürtü

Masalımsı, kontrolsüz,

açık seçik bir rüya hali

Işıktan gölgeler, renkler

Korkuluk bilmeceler

Durur düşünür

ürkek, meraklı dürtü

Düşünür, düşünür

"Delirmişiz hepimiz,
nasıl olur?"